

Informatikai és Könyvtári Szövetség. Közhasznúsági beszámoló 2023.

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség 2023-ban is folyamatosan tevékenykedett közhasznú szervezetként, sokféle szolgáltatást nyújtva tagjainak.

Ez az év is tartogatott nem várt kihívásokat, de a könyvtárak többsége minden lehetőséget megragadott, hogy a könyvtárhasználóit megtartsa, sőt újakat is fogadjon. Az Informatikai és Könyvtári Szövetség nemcsak sikeresen befejezte az előző évek korlátozásai miatt áthúzódó pályázatait, hanem újakat is meg tudott valósítani. A 2023. év kiemelkedő eseménye volt a Hídepítők – a könyv híd, a könyvtár összeköt programsorozat megvalósítása és a 10 éves a KSZR műhelynap megszervezése.

Szervezetünk munkáját alapvetően meghatározza az Alapszabály, a tagkönyvtárak szakmai munkáját összefogó civil közösség, az önkéntesség és a pályázati célok megvalósítása, a források feletti felelősségteljes gazdálkodás.

Tartalomjegyzék

INFORMATIKAI ÉS KÖNYVTÁRI SZÖVETSÉG. KÖZHASZNÚSÁGI BESZÁMOLÓ 2023.	1
1. SZERVEZETI ÉLET	2
1.1. TISZTÚJÍTÓ ÉS BESZÁMOLÓ KÖZGYŰLÉS	2
1.2. KÖZGYŰLÉS.....	3
1.3. ELNÖKSÉGI ÜLÉS	3
1.4. TELEPHELY VÁLTOZÁS.....	3
1.5. ÖNKÉNTESSÉG	3
1.6. KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK.....	3
2. ÉRDEKKÉPVISELET.....	4
2.1. SZAKMAI VÉLEMÉNYALKOTÁS	4
3. EGYÜTTMŰKÖDÉS, PARTNERSÉG	4
3.1. AZ ÉV FIATAL KÖNYVTÁROSA.....	4
3.2. KÉZ A KÉZBEN – A KÖNYVTÁRÜGY TÁMOGATÁSÁÉRT	4
3.3. EGYÜTTMŰKÖDÉS A MADÁCH SZÍNHÁZZAL.....	4
3.4. EOQ MAGYAR NEMZETISÉGI BIZOTTSÁG KÖZHASZNÚ EGYESÜLET.....	4
3.5. KÖLCSEY ALAPÍTVÁNY	5
4. SZAKMAI SZOLGÁLTATÁSOK	5
4.1. VEZETŐI PÁLYÁZATOK VÉLEMÉNYEZÉSE	5
4.2. SZAKMAI TANÁCSADÁS.....	5
4.3. A NEMZETI KULTURÁLIS ALAP KÖNYVTÁRAK ÉS LEVÉLTÁRAK KOLLÉGIUMA	5
5. ORSZÁGOS KÖNYVTÁRI PROGRAMOK	6

5.1.	INTERNET FIESTA	6
5.2.	KÁRPÁT-MEDENCEI KÖNYVTÁROSOK KONFERENCIÁJA.....	7
5.3.	ORSZÁGOS KÖNYVTÁRI NAPOK	8
5.4.	A KÖNYVTÁRMOZI	9
6.	KONFERENCIÁK, SZAKMAI NAPOK.....	10
6.1.	10 ÉVES A KSZR MŰHELYNAP	10
6.2.	A BAJAI NYILVÁNOS KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSOK 75. ÉVFORDULÓJA	10
6.3.	AGRIA MÉDIA.....	10
7.	PÁLYÁZATI AKTIVITÁS.....	11
8.	TAGOZATI BESZÁMOLÓK.....	12
8.1.	BESZÁMOLÓ AZ INFORMATIKAI ÉS KÖNYVTÁRI SZÖVETSÉG TUDOMÁNYOS ÉS SZAKKÖNYVTÁRAK TAGOZATÁNAK 2023. ÉVI MUNKÁJÁRÓL.....	12
8.2.	MEGYEI KÖNYVTÁRI TAGOZAT BESZÁMOLÓJA 2023.	14

1. SZERVEZETI ÉLET

1.1. Tisztújító és beszámoló közgyűlés

2023. május 15. Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum.

A közgyűlés megkezdése előtt a résztvevők Egy „fejből mese” karrierje – a Jövőmenők és jövőfoglalkozások címmel Végvári Imre marketing szakember, gyermekkönyvíró előadását hallgatták meg.

Ramháb Mária, az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnöke összegezte az eltelt időszak szakmai innovációit, az ezekre épülő új szolgáltatások eredményeit, a szakmai kiadványok megjelentetését, a szervezet által adományozott díjak és kitüntetések adatait. Bemutatta az IKSZ 2019-2022. közötti jelentős pályázati tevékenységét, kiemelve, hogy a legkiegyensúlyozottabb támogatást az NKA-tól kapta programjainak finanszírozásához. Ezt követően Ramháb Mária megköszönte a tagkönyvtárak együttműködését, közreműködését az eltelt időszak közösen elért eredményeiben, majd bejelentette az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnökségének és Felügyelő Bizottságának lemondását. Elköszönő szavaiban megosztotta a jelenlévőkkel a könyvtáros szakma jövőjébe vetett hitét és motiváló gondolatait. Az Elnök beszámolóját a Közhasznúsági jelentés és a Felügyelő Bizottság beszámolója követte, amelyeket a Közgyűlés 97 résztvevője egyhangúlag elfogadott.

Könyvtárügyért díjban részesült:

- **Ramháb Mária**, leköszönő elnök
- a szombathelyi **Berzsenyi Dániel Könyvtár** kollektívája.

A tisztújítás eredménye alapján az Informatikai és Könyvtári Szövetség új elnöksége és Felügyelő Bizottsága a következő:

Elnök: Tózsér Istvánné / Bródy Sándor Könyvtár, Eger

Aelnökök: Lükőné Őrsi Gabriella / Országos Mezőgazdasági Könyvtár, Budapest
Huszkáné Horvát Andrea / Nagykőrösi Arany János Kulturális Központ Szabó Károly Városi Könyvtár

Elnökségi tagok:

Illés Péter /Csongrádi Információs Központ Csemegi Károly Könyvtár
Sikaláné Sánta Ildikó /Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár, Szeged
Dr. Kötél Emőke /Neumann János Egyetem Könyvtár és Információs Központ, Budapest
Fejes Csilla /Balázs József Városi Könyvtár és Művelődési Központ, Vásárosnamény

A Felügyelő Bizottság tagjai:

Albertus László István /Mezőkovácsházi Városi Könyvtár
Kabdebó-Ladik Livia /Ceglédi Városi Könyvtár
Liebhauser János /Illyés Gyula Könyvtár, Szekszárd
Molnár Éva /Balassi Bálint Megyei Könyvtár, Salgótarján
Pócze Márta /Óbudai Platán Könyvtár, Budapest

A Közgyűlés felhatalmazta a megválasztott Elnököt, hogy az új tisztségviselők átvezetésével módosítsa az Informatikai és Könyvtári Szövetség Alapszabályát.

1.2. Közgyűlés

2023. december 7. Magyar Mezőgazdasági Könyvtár és Múzeum.

Dr. Juhász Roland, a Kormányzati Szoftverlicenc-gazdálkodási Kft. ügyvezető igazgatója mutatta be a Gondosóra programot, melynek népszerűsítéséhez és a szolgáltatás könyvtári támogatásához tagkönyvtáraink is csatlakoztak. *Dr. Hubay Miklós*, a Petőfi Irodalmi Múzeum humáninformatikusa, az EKKE egyetemi adjunktusa a Könyvtárak a szemantikus web-en – egyedül vagyunk? címmel tartott figyelemfelkeltő előadást. *Tózsér Istvánné*, elnök előadásában összefoglalta a 2023. május óta eltelt időszak elért eredményeit, elsősorban a szervezetet érintő változások, újítások tükrében. Az összefoglaló kitért a kommunikációs változásokra: a szervezet új honlapjára, közösségi oldal (Facebook) létrehozására, és a Hírlevélre, amely havi rendszerességgel jut el a tagkönyvtárakhoz.

1.3. Elnökségi ülés

Az év során négy online elnökségi ülést tartottunk, mely minden alkalommal határozatképes volt. Az üléseken 10 határozatot hoztunk, amelyek a határozatok tárába (gyűjtőmappába) bevezetésre kerültek.

1.4. Telephely változás

Az Alapszabályban rögzített telephely változása fizikai változást is jelentett. 2023 nyarán az iroda nagy mennyiségű iratanyagát Kecskemétről Egerbe költöztettük külső szállító cég bevonásával és önkéntesek segítségével. A költözés zökkenőmentes lebonyolítását Ramháb Mária leköszönő elnök az elfekvő dokumentumok és elavult tárgyi eszközök selejtezésével, az iratanyag teljeskörű elektronikus formátumú iktatásával, rendszerezésével segítette.

1.5. Önkéntesség

Az Informatikai és Könyvtári Szövetségnek 2023-ban 153 intézmény volt a tagja: megyei, városi, települési, munkahelyi, felsőoktatási és szakkönyvtárak. Tagdíját minden intézmény rendezte. Önkéntes szerződés alapján 20 személy segítette közvetlenül a szervezet munkáját.

1.6. Kommunikációs feladatok

2023-ban megújult a szövetség honlapja, bár még jelenleg is sok feladattal szembesülünk. Igyekszünk a szervezet legfontosabb dokumentumait nyilvánosan közzétenni, a kötelezőkön túl

az együttműködési megállapodásokat, a szervezet nyilvános javaslatait, a felmérések eredményeit, a rendezvények programját és egyéb dokumentumait is. Mindemellett elindult közösségi oldalunk, igyekezve gyors, praktikus információkat megosztani a tagkönyvtárainkkal és az érdeklődőkkel.

Hírlevelünk megjelenése folyamatos, hónapról hónapra adunk tájékoztatás és praktikus információkat tagkönyvtárainknak.

Szakmai programjaink tervezésekor széleskörű javaslatételre van lehetősége a tagkönyvtárainknak, így az országos programok témajavaslatainak, hívószavának, szlogenjének megfogalmazásakor is számítunk mindenki véleményére. A rendezvények megvalósítása után elégedettségméréssel mérjük fel a tagság véleményét, melyeket a következő hasonló program tervezésekor veszünk figyelembe.

2. ÉRDEKKÉPVISELET

2.1. Szakmai véleményalkotás

A 2023. év – bár a változtatás igénye a szakmai irányítás szintjén többször felmerült – de nem hozott olyan jogszabályváltozásokat, amelyhez Szövetségünk véleményt nyilváníthatott volna a könyvtáros szakma érdekében.

3. EGYÜTTMŰKÖDÉS, PARTNERSÉG

3.1. Az Év fiatal könyvtárosa

Az Év fiatal könyvtárosa díjat ebben az évben is az MKE szervezetével közösen adtuk át, amelyet Van még hely a polcon? : A silent book, mint új műfaj a könyvtárakban című pályázattal Lovas-Szabó Kitti érdemelt ki.

3.2. Kéz a kézben – a Könyvtárügy támogatásáért

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség tagkönyvtári javaslat alapján kitüntető elismerést alapított a könyvtárhasználatot, a könyv, könyvtár és az olvasás népszerűsítését támogató pedagógusok, nevelési-oktatási intézmények, civil szervezetek és magánszemélyek számára. 2023-ban 7 pedagógus illetve nevelési-oktatási intézmény részesült az elismerésben.

3.3. Együttműködés a Madách Színházzal

2023. december 19-én Együttműködési megállapodást írtunk alá a Madách Színház Nonprofit Kft. képviselőjével, melynek jegyében az IKSZ a saját tagkönyvtárai felé programkínálatát a Színház film-szín-játék^o-aival gazdagítja, a Színház számára pedig könyvtári partnerprogramjához újabb könyvtárak csatlakozását segíti elő.

3.4. EOQ Magyar Nemzetiségi Bizottság Közhasznú Egyesület

Az IKSZ elnöke ebben az évben is aktívan részt vett a társszervezet munkájában. Dr. Molnár Pál elnök személyesen mondott köszönetet az IKSZ elnökének a könyvtárak aktivitásért az EOQ MNB által kiadott Minőség és Megbízhatóság c. szakfolyóirat megrendeléséért. Ismét

megkaptuk azt az Elismerő oklevelet, amely tanúsítja, hogy az Informatikai és Könyvtári Szövetség az EOQ MNB tagságán keresztül az Európai Minőségügyi Szervezet tagja.

3.5. Kölcséy Alapítvány

A Kárpát-medencei könyvtárosok konferenciáján Tüske László, az alapítvány kuratóriumi elnöke ismertette az alapítvány által kiírt pályázat feltételeit és válaszolt a kérdésekre. A nyertes pályázók köszöntésére és a jelképes átadásra a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban megrendezett "Hídépítők, avagy a könyv híd, a könyvtár összeköt" című könyvtárszakmai konferencián került sor.

3.6. Gondosóra program

2023. december 11-én az Agora Irodaházban került aláírásra az az együttműködési megállapodás, amely az Informatikai és Könyvtári Szövetség és a Kormányzati Szoftverlicenc-gazdálkodási Kft. között jött létre a Gondosóra program kapcsán. Tózsér Istvánné, az IKSZ elnöke és Dr. Juhász Roland a KSZG Kft. ügyvezetője egy rövid köszöntő után a sajtó jelenlétében írta alá a partnerséget megpecsételő dokumentumot. E megállapodás alapján azok a 65 év felettek, akiknek nehezükre esik a számítógép használata, országszerte segítséget kaphatnak a könyvtárakban, mind a programról való tájékozódásban, mind a regisztrációban.

4. SZAKMAI SZOLGÁLTATÁSOK

4.1. Vezetői pályázatok véleményezése

Az év során 5 alkalommal nyújtottunk szakértői szolgáltatást vezetői pályázatok értékeléséhez:

- Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
- Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központ
- Ady Endre Könyvtár, Hatvan
- Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, Nyíregyháza
- Dr. Borzsák István Városi Könyvtár és Helytörténeti Kiállítás, Monor

Szövetségünk képviselőjében szakértőként Ramháb Mária, Gaczov Katalin és Tózsér Istvánné készített szakértői véleményt és képviselte szervezetünket.

4.2. Szakmai tanácsadás

Ebben az évben is számos tagintézményünk keresett meg bennünket szakmai útmutatásért, tanácsokért többségében a bérfejlesztéssel, az energetikai válság kezelésével kapcsolatban. Folyamatosan azt kértük a könyvtárvezetőktől, tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy minimalizálni tudják a könyvtár szolgáltatásainak korlátozását, főleg a teljes körű bezárást.

4.3. A Nemzeti Kulturális Alap Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma

A Kollégium munkájában továbbra is részt vett az IKSZ elnöke és alelnöke, képviselve a szakma közös összefogással megvalósuló pályázatait, lehetőséget adva ezzel minden könyvtártípus bekapcsolódására, az évtizedes hagyományok új tartalommal való folytatására. A könyvtárak szolgáltatásfejlesztéseihez, programjaihoz, továbbképzéseihez még mindig az NKA szinte az egyetlen forrás, ezért ezek megőrzése kiemelt jelentőségű. Továbbra sem részesedhettek könyvtámogatásban a korábbi Márai program kedvezményezettjei sem a határon túli, sem a hazai könyvtárak jelentős része, ami nagy érvágás volt különösen a kisebb könyvtáraknak. Az

Országos Könyvtári Napok előkészítésében rendkívüli nehézséget jelentett a pályázat késői kiírása, a programok finanszírozásának bizonytalansága.

5. ORSZÁGOS KÖNYVTÁRI PROGRAMOK

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség évtizedes hagyományt teremtett azoknak a közös programoknak a meghirdetésével, amelyhez minden könyvtár csatlakozhat, kihasználva az együttes szervezés, promóciós, médiafigyelem előnyeit. Közös cél, hogy közös szolgáltatásokat nyújtsunk a lakosságnak a kiválasztott aktuális témákban.

5.1. Internet Fiesta

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség több mint két évtizedes hagyományra tekintett vissza, amikor – a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával – ismét az Internet Fiesta megszervezésére biztatta a hazai könyvtárakat.

A programsorozat tervezésekor, az év koncepciójának meghatározásánál abból indultunk ki, hogy ma már az internet elválaszthatatlan része életünknek. Valamennyi korosztály talál hasznos információkat, tanulást támogató, tudásfejlesztő tartalmakat, játékokat, ügyintézési lehetőségeket, a hétköznapi tevékenységet könnyítő szolgáltatásokat a világhálón. Éppen ezért a digitális kompetenciák erősítése, az internet felhasználási lehetőségeinek minél szélesebb körű bemutatása, a játékos tanulás módszereinek terjesztése, a mesterséges intelligencia felhasználási lehetőségeinek megismertetése szerepelt a célok között. Természetesen nem maradhattak el azok az események sem, amelyek a biztonságos nethasználatra, a közösségi média lehetőségeire és veszélyeire hívták fel a figyelmet.

2023-ban **656 település 732 intézményében 1764 program** várta az érdeklődőket. A könyvtárak ezeken az eseményeken összesen **47 263 résztvevőt** regisztráltak.

Az Internet Fiesta 2023. évi témakörei:

- **APPrakadabra** – Egyénre szabott online szolgáltatások, alkalmazások, applikációk
- **Vedd könnyen!** – Személyes célok - a nyelvtanulástól a fogyókúráig - elérése a közösségi gamifikáció, a játékosítás eszközeivel
- **Beszélnünk kell róla!** – Kihívások és veszélyek az online térben. „Okos” egészségügy, oktatás, társadalom.
- **Van-e élet a Google után...** – Mit tudnak az újgenerációs, mesterséges intelligencia keresőprogramok?
- **Kooperáció és tudásmegosztás** – Együttműködésen alapuló könyvtári órák és foglalkozások, tematikus csoportok a közösségi médiában (a határozó csoportoktól a helytörténetig), crowdsourcing alapú projektek

A témákhoz előadásokkal, játékokkal, bemutatókkal csatlakoztak a könyvtárak. A megyei könyvtárak a térségükbe tartozó könyvtárakat programötletekkel, forgatókönyvekkel, közös megmozdulásokkal segítették. A legtöbb könyvtár kihasználta azokat az együttműködési lehetőségeket, amelyek a témához kapcsolódtak, építettek kisközösségeikre, bevontak helyi szakembereket és oktatási intézményeket.

A zárókonferenciának a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár adott helyet. A konferencia szervezésében a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár is részt vett.

A szakmai programokat **dr. Bokor Tamás**, a Budapesti Corvinus Egyetem docensének előadásával kezdtük, a *Mi következik a hálózati társadalom után?* címmel. Elősorban kommunikációs szempontból vizsgálta az internetes platformok használatát, illetve azok társadalmi hatásait. **Dr. Fromann Richárd**, a JátékosLét Kutatóközpont alapító tagja, ügyvezetője *Az ember játékos létezéséről* beszélt. **Dr. Baracsi Katalin** LL.M. internetjogász *Iránytű a digitális mindennapokhoz* című előadásában bemutatta, hogy milyen korú és társadalmi helyzetű fiatalok és felnőttek használnak egyes internetes platformokat és applikációkat. A hazai könyvtárak sikeres programjairól három könyvtár beszámolóját hallgathattuk meg. A zárókonferencia a legeredményesebb könyvtárak elismerésével, oklevelek és ajándékcsomagok átadásával zárult.

5.2. Kárpát-medencei könyvtárosok konferenciája

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség (IKSZ), Csongrád Város Önkormányzata és a Csemegi Károly Könyvtár közös szervezésében június 4-én, az összetartozás napján és június 5-én rendezték meg Csongrádon a 16. Kárpát-medencei Könyvtárosok Konferenciáját.

Az első program *Kreatív könyvtárosok* címmel kezdődött, **Gulyásné Forgó Eszter** gyermekkönyvtáros, **Varga Lilla** könyvtáros és **Förgeteg Gábor**, a Csongrádi Információs Központ grafikusának kiállítását nyitotta meg **Kecskés László**, nyugalmazott könyvtáros, a Csongrád Város Képzőművészetéért Alapítvány elnöke. Zenével közreműködött a csongrádi MEANDER zenekar. Ezt követte egy kerekasztal beszélgetés a határon túli könyvtári helyzet aktualitásairól, **Ramháb Mária**, az IKSZ korábbi és **Tőzsér Istvánné**, az IKSZ jelenlegi elnökének vezetésével. Ezután *Gárdonyi fordítva* címmel **Turay Zoltán** egri könyvtáros előadását hallgathattuk meg, ami az Bródy Sándor Könyvtár egyik határon átnyúló sikeres projektjét mutatta be, melynek keretében a világ minden tájáról összegyűjtötték a Gárdonyi kiadásokat. Ezt követték a Kölcsey-program aktuális kérdései, melyeket **Tüske László**, a Kölcsey Ferenc Alapítvány kuratóriumának elnöke vezetett le.

Június 5-én, hétfőn vette kezdetét a szakmai program, amelyet **Bedő Tamás**, Csongrád polgármestere és **Tőzsér Istvánné Géczi Andrea**, az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnöke nyitott meg.

Aki nem lép MI-re, nem kap munkát estére? – A mesterséges intelligencia jelene, realitása és hatása a hitelességre címmel. **Keleti Arthur** kibertitok jövőkutató, IT biztonsági stratégia az előadásában arra a nem kis feladatra vállalkozott, hogy megpróbálja az MI fejlesztés jelenét bemutatni, kitérve arra is, hogy miben tudunk, és miben nem tudunk a mesterséges intelligenciával kapcsolatban tervezni. Ezt követően a Batsányi János Gimnázium flashmobját tekinthették meg a konferencia résztvevői, ami meglepetésként nagyon illett a találkozó szellemiségéhez.

Petőfi, a normaszegő címmel **Dr. Milbacher Róbert**, a PTE kutatója egy forradalmi Petőfi-képet mutatott be, felvázolva, hogy miben változott meg az irodalom, sőt a magyar kultúra Petőfi fellépésének hatására.

A komáromi Szinnyei József Könyvtár újraindítási projektje – médiaterem kihasználási lehetőségek – **Demčík Norbert** a zenei könyvtárak új fejlődési lehetőségei közül mutatott be

egy sikeres próbálkozást. *FussNEKI Kárpátalja, egy adománygyűjtés anatómiája* – **Szöcs Endre** a Romániai Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke a tavalyi konferencián útnak indult adománygyűjtési akció háttérét és forgatókönyvét mutatta be.

A Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének 2022-es projektjeiről, munkájáról **Tegdes-Egyházi Dóra**, a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke előadásában hallhattunk, aki bemutatta az online szlovák-magyar-angol szakterminológiai szótárának elkészítését is. *Levél Kárpátaljáról* címmel **Varga Éva**, a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke megrázó és megindító gondolatokat tett közzé az ukrajnai mindennapokról.

A programok ebéd után workshopokkal és szekcióülésekkel folytatódtak. Három szekció munkájából lehetett választani a résztvevőknek:

1. szekció: **5-let börze, csongrádi tekergő** – Járd körbe az állomásokat ksetlenül és gyűjts korongokat az 5letek mellett. (Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár)

2. szekció: **A válaszok, amikre az oktató játékod épül. A játéktervező vászon használata.** A **Bayer Árpád** (történész, Open History)

3. szekció: **A Könyvjelző olvasóklub értékközössége** címmel **Lukoviczki Anna** (foglalkozásvezető, Békés Megyei Könyvtár) számolt be könyvtára könyvklubos tapasztalatairól.

A rendezvény állófogadással ért véget, melyen megköszönték Ramháb Máriának, az IKSZ leköszönő elnökének, hogy éveken át szíven viselte a csongrádi találkozó sorsát!

5.3. Országos Könyvtári Napok

A könyvtáros szakma legjelentősebb, legtöbb érdeklődőt megmozgató programsorozatára minden év októberében kerül sor az Informatikai és Könyvtári Szövetség szervezésében. Az Országos Könyvtári Napok eseményei 2006 óta többféle hagyományt követnek, de tartalmában mindig sokféle újdonságot is kínálnak.

2023-ban a projekt keretében 1292 település 1456 intézményében 4440 eseményre került sor, amelyen 156416 fő érdeklődő figyelmére számíthattunk. Ezek a számok bizonyítják az évről évre megrendezett rendezvénysorozat népszerűségét, elfogadottságát. A hazai könyvtári rendszer összehangolt működése – a megyei hatókörű városi könyvtáraktól kezdve az iskolai, felsőoktatási és országos szakkönyvtárakon át a kistelepülések könyvtári szolgáltatóhelyéig – megmutatta, hogy a figyelemfelkeltő tematika, a lakosságot érdeklő témák változatos módszerekkel történő megközelítése sokakat vonz. A rendezvények célja a könyvtárak széleskörű szakmai összefogásával az intézmények társadalmi felelősségvállalásának erősítése, olyan különleges könyvtári programok megszervezése, mellyel felhívjuk a figyelmet a kulturális alapértékekhez és az információhoz való hozzáférés széleskörű lehetőségeire.

Ahogy a könyv évszázadok óta, a 21. század sikeres könyvtára is híd – emberek, közösségek, kultúrák, gondolatok között. A 2023. évi Országos Könyvtári Napok célja az elmúlt évek fontosabb települési könyvtári fejlesztéseinek, illetve olyan jó gyakorlatoknak a bemutatása, amelyek kifejezik a könyvtárak híd szerepét – legyen szó

a kulturális örökség megőrzéséről, az emberi kapcsolatokról, a generációk együttműködéséről.

Ennek jegyében a tagkönyvtárak javaslatai alapján alakítottuk ki a 2023. év kampányhetének szlogenjét és témáit:

Hídépítők - a könyv híd, a könyvtár összeköt

- *október 2. hétfő: Hídépítők - a könyv híd, a könyvtár összeköt*
- *október 3. kedd: Könyv – Érték – Tár*
- *október 4. szerda: Könyves generációk: Alfától a Veteránig*
- *október 5. csütörtök: Gyógyító könyvek – gyógyító kapcsolatok*
- *október 6. péntek: A könyv örökség, a könyvtár lehetőség*
- *október 7. szombat: SzabadTér – a könyv élmény és utazás*
- *október 8. vasárnap: Könyves vasárnap*

Az egész évre tervezett, más-más célközönséget megszólító kiegészítő programok végigkísérik és folytatják a tematikus hét eseményeit: a Könyves Vasárnapon újtára indul két irodalmi játék, a Legyél te is Kölyökolvasó! és A Sztori című olvasásnépszerűsítő játék fiataloknak, a babaolvasó szakmai nap megrendezésére februárban kerül sor.

A programsorozat minden eseménye internetes portálon elérhető: osszefogas.ikszkonyvtarak.hu címen. Október első hete bebizonyította, hogy a mozgalmas eseményekkel, programokkal, az olvasásnépszerűsítő kampányok elindításával is meg tudjuk mutatni intézményeink értékeit, s azt, hogy a magyarországi könyvtári hálózat egy kikerülhetetlen híd – emberek, közösségek, kultúrák, gondolatok között.

5.4. A Könyvtármozi

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség **2015 októberében** indította újtára a KönyvtárMozi-t az 5500 lakos alatti kistelepülésen élők számára, ahol azóta egyedülálló kulturális, közösségi, tanulást támogató könyvtári szolgáltatássá nőtte ki magát.

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség 2023-ban is fontos feladatának tekintette a KönyvtárMozi szolgáltatás koordinálását, fejlesztését a KSZR keretei között. 2394 alkalommal került sor vetítésre, amely 130 eseménnyel több az előző évinél. 36.513 fő vett részt a vetítéseken, amely 5,6 %-os növekedést mutat. Az eredmények azonban jelentős eltéréseket mutatnak, ha vármegyénként elemezzük a tényeket. Ki kell emelnünk Fejér, Tolna, Zala vármegyét, ahol minden mutató emelkedett, Vas vármegyét, ahol nagyon jelentős eredmények születtek.

A vetítések 70,6 %-át (1690 alkalom) a Kecskemétfilm Kft felajánlásaiból választották a könyvtárak. Továbbra is nagyon népszerű a Magyar népmese és a Cigánymese sorozat.

A Magyar Nemzeti Filmintézet és jogelődjei 568 alkalommal (23,7 %) nyújtottak különböző filmélményeket sok nyugdíjas örömeire, hiszen ennek a korosztálynak 58,9 %-a nézte meg ezeket a filmeket. 89 alkalommal a NAVA filmjei kerültek kiválasztásra, de a Dunatáj és Sírriat kínálatára is több százan kíváncsiak voltak. 2023-ban a legtöbbet vetített film a VUK digitálisan felújított változata lett. A toplista második helyezettje a Ludas Matyi, harmadik pedig a Szaffi c. film, a

sor a Magyar népmesék és a Cigánymesék folytatják. A felnőttek A nagymama, a Csinibaba, a Gyógyító Magyarország - Füvesasszony, A pogány Madonna, 2x2 néha öt c. filmek vetítésén szórakoztak.

Nem szerencsés, hogy a külön forrás hiányában csökkent a kísérő programok száma. A Cigánymese foglalkoztató füzet értékes támogatást nyújtott a könyvtárosok munkájához.

2023-ban a KAFF keretei között került sor egy KönyvtárMozi szakmai napra, ami eltért az eddigiektől, hiszen csak egy előadás erejéig tudtunk közreműködni a Nemzeti Média és Hírközlési Hatósággal közösen szervezett a **Tudatos digitális és animációs kultúra** konferencián. Sajnos nem tudtuk támogatás hiányában megszervezni a szokásos kétnapos továbbképzésünket, aminek a hiánya egyértelműen érzékelhető. Remélhetőleg 2024-ben újra lesz lehetőség a találkozásra több alkalommal is.

Mindenképpen nagyon értékes munka folyt 2023-ban is. 289 településen nagyrészt teljesült a KönyvtárMozi célkitűzése. A portálunk viszont 600 település csatlakozását rögzítette, így nagyon komoly felelősség, hogy mi történik a hiányzó 311 településsel. Köszönet minden együttműködő partnernek, s főleg azoknak a könyvtáraknak, könyvtárosoknak, akik 2023-ban is kitűnően helytálltak.

6. KONFERENCIÁK, SZAKMAI NAPOK

6.1. 10 éves a KSZR műhelynap

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetése minden vármegyei hatókörű városi könyvtár meghatározó feladata. Az elmúlt 10 évben olyan könyvtári modellt sikerült létrehozni és fenntartani, amely lehetőséget ad a csatlakozó településeknek a könyvtári szolgáltatások színvonalának emelésére, valamint a közösségek építésére. A KSZR a legkisebb településekre is eljuttatta a minőségi kultúrát, segítette, hogy a publikált tudás által képviselt javakat ne csak a nagyvárosok lakói élvezhessék. A KSZR a hazai kulturális szektor egyik sikertörténete. A KSZR minőségi kultúrát szolgáltat, közösségeket épít és esélyt teremt!

A 2023. május 31-én, a Pócsmegyeri Rendezvényközpontban megrendezett műhelynapon szó esett a kezdetekről és az elmúlt 10 évről. Rövid előadások mutatták be a jelen szolgáltatásait, a kerekasztal beszélgetésen pedig a jövő útjairól, a rendszer fejlesztésének lehetőségeiről gondolkodtunk együtt. Örömkre szolgált, hogy a programon részt vett és köszöntőjében értékes szakmai gondolatokat osztott meg Dr. Vitályos Eszter, a Kulturális és Innovációs Minisztérium miniszterhelyettese is.

6.2. A bajai nyilvános könyvtári szolgáltatások 75. évfordulója

A bajai nyilvános könyvtári szolgáltatás kezdetének 75. évfordulója alkalmából az Informatikai és Könyvtári Szövetség képviseletében Tózsér Istvánné elnök tartott előadást szövetségünk szerepéről és feladatvállalásáról a könyvtári szolgáltatások megújításában.

6.3. Agria Média

Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem 2023. október 12-13-án rendezte meg újra a hagyományos, 31 éve rendszeresen megrendezésre kerülő nemzetközi Információ- és Oktatástechnológiai konferenciáját, az Agria Média-t. A konferenciára meghívást kapott az Informatikai és Könyvtári Szövetség is, melynek elnöke Tózsér Istvánné Géczi Andrea a délutáni

szekcióülések között kerekasztal-beszélgetést vezetett „Könyvtárak a tanulástámogatásban: az Alfától a Veteránig” címmel. Tózsér Istvánné, az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnöke és a Bródy Sándor Könyvtár igazgatója többek közt a könyvtárak tanulástámogatói szerepének megerősödéséről, a közösségek működésének külső és belső feltételeiről, az IKSZ országos programsorozatainak fontosságáról, a könyvtárak jövőbeni céljairól és fejlesztési irányairól beszélt. Szécsényi Orsolya, a Bródy Sándor Könyvtár könyvtárosa az intézmény tanulástámogatási kezdeményezéseit mutatta be, és számolt be azok sikereiről. Sikaláné Sánta Ildikó, a szegedi Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár igazgatója a közkönyvtárak megváltozó feladataival kapcsolatban mutatta be könyvtáruk izgalmas, újító, a modern technológiai megoldásokat használó könyvtári programjait. A kerekasztal-beszélgetés azzal az elhatározással zárult, hogy az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Digitális Technológia Intézete és az Informatikai és Könyvtári Szövetség keresni fogja azokat a kapcsolódási pontokat, ahol egymás munkáját segítve a jövőben szorosabban fognak tudni együttműködni.

7. PÁLYÁZATI AKTIVITÁS

	Pályázat megnevezése	Elnyert összeg
Nemzeti Kulturális Alap Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma	Esély - Egyenlőség - Könyvtár címmel az Országos Könyvtári Napok programsorozat megvalósítására Program kezdete-vége: 2022-07-15 - 2023-08-31	23.500.000- Ft
Nemzeti Kulturális Alap Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma	Egyéni felhasználók - mikroközösségek - metaverzum Internet Fiesta 2023. évi megrendezésére Program kezdete-vége: 2022-12-01 - 2023-05-15	2.293.135,-Ft
Nemzeti Kulturális Alap Filmművészet Kollégiuma	A KönyvtárMozi programsorozat megrendezésére Program kezdete-vége: 2023-10-01 - 2024-09-30	3.000.000,- Ft
Nemzeti Kulturális Alap Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma	Hídépítők. A könyv híd, a könyvtár összeköt. címmel Országos Könyvtári Napok megrendezésére Program kezdete-vége: 2023-09-01 - 2024-08-31	20.400.000,-Ft
Nemzeti Kulturális Alap Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma	25. Internet Fiesta megrendezésére PRO: értelem és érzelem címmel Program kezdete-vége: 2023-09-01 - 2024-08-31	1.976.000,- Ft

Nemzeti Kulturális Alap Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma	17. Kárpát-medencei könyvtárosok konferenciája megrendezésére Program kezdete-vége: 2023-09-01 - 2024-08-31.	3.832.550,- Ft
Nemzeti Kulturális Alap Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma	Cigánymesék filmsorozat foglalkoztató füzetek elkészítésére Program kezdete-vége: 2023-10-15 - 2024-09-30.	9.450.000,-Ft
Budapest Könyvfőváros Programiroda	Hídépítők, avagy a könyv híd, a könyvtár összeköt. Az Informatikai és Könyvtári Szövetség könyvtárszakmai konferenciája a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban. 2023. október 2.	1.800.000 Ft
Bethlen Gábor Alapítvány	Az Informatikai és Könyvtári Szövetség működési költségeinek támogatására Program kezdete-vége: 2024-04-01 - 2025-03-31.	1.400.000,-Ft

8. TAGOZATI BESZÁMOLÓK

8.1. Beszámoló az Informatikai és Könyvtári Szövetség Tudományos és Szakkönyvtárak Tagozatának 2023. évi munkájáról

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség Tudományos és szakkönyvtárak tagozata a 2023. év folyamán is igyekezett aktívan részt venni a szövetség munkájában. A 2023 tavaszán megválasztott új elnökségbe két fő szavazati jogú tag került be a tagozatból, akik rendszeresen részt vettek az elnökség ülésein, és tájékoztatták a tagokat az aktuális programokról, problémákról, egyéb kérdésekről. A tagintézmények képviselői állandó kommunikációs kapcsolatban vannak egymással.

A tagozat könyvtárai csatlakoztak az IKSZ nagy országos rendezvényeihez, mint az Internet Fiesta vagy az Országos Könyvtári Napok: hagyományos könyvtári programok (előadások, tréningek, képzések), webináriumok, online közvetítések. Állandó résztvevői vagyunk – könyvtártípustól függően – a Múzeumok Éjszakája, illetve a Kutatók Éjszakája programsorozatnak. Több könyvtárunk is szervez önállóan – a szakkönyvtár profiljába vágó – programokat, sorozatokat, helyet adunk könyvbemutatóknak, rendezvényeknek. Erre elsősorban a könyvtár életben maradása miatt van szükség – így sokszor, több intézmény esetében is, magunkra kell húzni olyan feladatokat is, melyek növelik a kollégák leterheltségét, és nem is biztos, hogy tematikailag szorosan a könyvtár profiljába tartoznak.

A 2022. évhez hasonlóan, az elmúlt év során több változás és változástervezet is történt: intézmény-, illetve fenntartóváltás, vezetőváltás(ok), névváltoztatások és az ezekkel járó adminisztrációs káosz. Ezek mind növelték a bizonytalanságot, adott könyvtár működésében a

leszabályozatlanság gondot okozott, nehezebbé vált az ott folyó munkát. Mindezek és a krónikus munkaerőhiány nem tették könnyebbé az életet. – Ez a bekezdés szinte szó szerint szerepelt a tavalyi beszámolóban is, de 2023-ban sem történt pozitív változás e téren. Sőt, több egyetemi és szakkönyvtár esetében tárgyévben kulminálódtak az előző év negatív változásainak hozadékai, s okoztak működésbeli problémát, személyi változásokat.

Pár éve azt a célt tűztük magunk elé, hogy az eddigieknél intenzívebb szakmai fórumként tudjunk működni, interaktívabb és gyorsabb legyen a tagok közti információcsere, a jó gyakorlatok egymással történő megosztása, egységes, erős és alapos az érdekképviselő, a szakkönyvtári képviselő a különböző fórumokon. A 2022-es nagy konferenciát követően most egymás intézményeinek megismerésére helyeztük a fő hangsúlyt.

A tisztújító közgyűlés utáni első tagozatgyűlést 2023. június 20-án tartottuk a Magyar Nemzeti Múzeum Központi Könyvtárában, melyre meghívtuk bemutatkozni az új elnökséget és a felügyelőbizottsági tagokat is. Az elnökség jelen lévő tagjai javaslatot tettek a tagozat bővítésére, egyrészt új tagokkal, másrészt a munkahelyi könyvtárakkal való összevonással. A különálló két tagozat összevonását a TSZT nyílt szavazással, egyhangúlag elfogadta, s megkezdte az ezzel kapcsolatos munkálatokat. A szakmai megbeszélés követően a Magyar Nemzeti Múzeum Központi Könyvtárának vezetője kalauzolta a vendégeket a múzeumban, megtekinthettük a Seuso kincsek kiállítást, és a múzeum kapcsolódó részeit, majd a résztvevők megismerkedhettek a Magyar Nemzeti Múzeum Központi Könyvtárában folyó munkával.

A következő taggyűlést az OPKM-ben tartottuk október 27-én. A kis létszámú Munkahelyi könyvtárak tagozata csatlakozása kapcsán meghívtuk őket is a taggyűlésre. A helyzetjelentést, a tagok beszámolóját és az egyéb feladatokat (technikatörténeti kiállítás, gyakornokokkal kapcsolatos egyetemek közti szerződés megkötése, coaching tevékenység, szakdolgozati útmutató – gyakorlati bemutatás, témafigyelés célcsoportoknak dedikálva) követően megtörtént az OPKM bemutatása, az épületbejárás, a kiállítások megtekintése, s szakmai látogatás a restaurátor műhelyben.

2023. december 5-én Budapesten, a Magyar Telekom Infotékában tartottunk szakmai napot. A vendéglátók bemutatták az Infodok Kft. történetét, az ott zajló munkát, a különböző – általuk készített – hírleveleket, sajtószemléket, konferenciafigyelőket, információkutatási módszereket, szakmai könyveket (papír és elektronikus formában), adatbázisokat. Bemutatásra kerültek az eseti és az állandó kutatások, a szakkönyvek, folyóiratok, cégtárak, jogtárak. Szóba jöttek az e-book-ok licenszelési formái, vásárlásuk, az e-könyvek kölcsönzési és hozzáférési lehetőségei. Természetesen nem maradt el az épületbejárás sem.

2023. december 6-án a Munkahelyi könyvtárak tagozatával közös megbeszélésre került sor. A két tagozat képviselői – a többi tag előzetes véleményezése és jóváhagyása alapján – a következőkben állapodtak meg a fúzió kapcsán:

Az előzetes egyeztetések és tagozatgyűlésen hozott döntés után a 2 kislétszámú tagozat közösen, **Tudományos, szakkönyvtárak és civil könyvtárak tagozata** néven folytatja a munkát. Az egyetemi könyvtárak és múzeumi, kutatóintézeti, egyéb intézményi szakkönyvtárak mellett a

tagozathoz csatlakoznak az alapítványi, egyesületi könyvtárak is. A régi, Munkahelyi könyvtárak tagozata elnevezés már eddig sem volt helytálló, így azt nem visszük tovább, helyette az általánosabb, mindent típus magába foglaló 'civil' kifejezés kerül be a tagozat nevébe.

Az érintett könyvtárak jelen problémáinak rövid felvázolását (küzdelmes működés, munkaerőhiány, forrásteremtési problémák stb.) és a tagozatok eddigi munkájának kölcsönös ismertetését követően a jelenlévők közös határozatban felkérték az IKSZ elnökségét a megváltozott helyzet adminisztratív lekövetésére, a tagozatok egyesülésével kapcsolatos jogi feladatok elvégzésére, az ezt érintő hivatalos szabályzatok, iratok korrigálására. Utóbbi a tagozat működési szabályzatában is lekövetésre kerül. Ehhez elkezdjük a működési szabályzatunk felülvizsgálatát, az SZMSZ áttekintését.

A jelenlévők kifejezték igényüket további online és személyes jelenléti találkozásokra, szakmai tapasztalatcserékre, meetingekre; valamint a tagozat közösségi és szervezeti platformokon történő megjelenésének erősítésére, láthatóságának növelésére.

Továbbra is fontosnak tartjuk a szakma irányító szerveivel való erős kapcsolattartást, amennyiben erre szándék és akarat mutatkozik minden résztől: erős és eredményes együttműködést, érdekérvényesítő képviselőt. Nagy az átfedés pl. az MKE és az IKSZ tagjai között, a céljaink pedig – elvileg – ugyanazok, mind szakmai, mind szakmapolitikai értelemben, együtt veszünk részt hazai jogszabáymódosítások és EU-s implementálások előkészítésében, konferenciákon, szakmai összejöveteleken. A tagozat igyekszik – formális és informális keretek között egyaránt – nyitni és szakmai együttműködésre törekedni más szervezetekkel, más tagozatokkal, szekciókkal. Sok apró változást sikerült elérnünk, de pont a szakmai érdekképviselőt, ahol további erősítés szükséges.

Kecskemét, 2024. április 28.

Dr. Kötél Emőke
tagozatvezető

8.2. Megyei könyvtári tagozat beszámolója 2023.

Tagozatvezetők:

Rakonczás Szilvia 2023. május 31-ig, Czakóné Gacov Katalin 2023. június 1-től

A tagozat létszáma 18

Tagozati értekezletek:

2023. május 15. Budapest, Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum

19 fő részvételével

Téma:

- A könyvtárellátási szolgáltató rendszer 10 éves évfordulójára való megemlékezés előkészítése
- Az új intézményvezetők bemutatása

2023. május 31. Pócsmegyer, Rendezvényközpont

A tagozati ülést a KSZR 10 éves évfordulójára emlékező országos konferencia részeként tartottuk 20 fő részvételével

Téma:

- A könyvtárellátási szolgáltató rendszer 10 éves évfordulójára való megemlékezés
- Az új intézményvezetők bemutatása
- Elbúcsúzás a leköszönő igazgatóktól
- Tagozatvezető választása

2023. december 7. Magyar Mezőgazdasági Könyvtár és Múzeum

15 fő részvételével

Téma:

- Cloud library (E-könyv kölcsönzés) és Corvina tapasztalatok
- Bérhellyel kapcsolatos információcsere
- Helyzetjelentések a különböző energiaárak miatti korlátozásokról
- Speciális irányultságú könyvek kezelése

Javaslat fogalmazódott meg egy egész napos tagozati értekezletre, hogy az egyes témákat alaposabban meg tudjuk vitatni.

Rakonczás Szilvia átadta a tagozattal kapcsolatos dokumentumokat, információkat. Leköszönése után is aktívan segítette a tagozat munkáját tanácsaival, a levelezőlistával kapcsolatos teendőkkel. A tagozati levelezőlistát továbbra is a Békés Megyei Könyvtár kezeli.

A tagozat éves működésére jellemző volt a személyes találkozók túl az aktív online kommunikáció a levelezőlistán keresztül. Az aktuális információk átadása, egyes kérdések megvitatása ezen a csatornán keresztül történt.

A tagozat aktívan segítette a vármegyékben lévő egyéb tagkönyvtárakkal a kapcsolattartást, a közgyűléseken való részvételt, elvégezte az elérhetőségi adatok aktualizálást.

Az IKSZ közgyűlésein és a kibővített vezetőségi üléseken minden alkalommal részt vett a megyei könyvtári tagozat tagozatvezetője is. A vezetőségében és az ellenőrző bizottságban folyamatosan elláttuk az aktuális feladatokat.

Szolnok, 2024. 04. 29.

Gacov Katalin

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség szakmai munkája a tisztújítást követően is folyamatos, és 2023-ban is eredményes évet zárt. Megőrizte tagságát, segítette a könyvtárak tájékozódását, szakmai útmutatást, jogi tanácsokat nyújtott adott kérdésekben.

Sikeresen fogta össze az országos programokban a legkisebb településtől a fővárosig mindazon könyvtárakat, akik fontosnak tartották, hogy részt vegyen a közös programokban, hozzájáruljanak ezzel is a szakma megerősítéséhez, az emberek tájékoztatásához, boldogulásához. **Köszönet** mindazoknak, akik hittek abban, hogy a könyvtároság egy olyan korszerű közszolgáltatás, amely alapvetően hivatás, és ezért tettek is nap mint nap hozzáértéssel, elkötelezettséggel, egymás segítségével az emberek javára, örömére.

Eger, 2024. május 8.

Tózsér Istvánné
IKSZ elnöke